

NIŞANCI MEHMET PAŞA CAMİİ, İSTANBUL

CM 48

(DAVUD AĞA / 992-996 (1584-88))

TM (1-45)

Kitabe fotoğrafları çhilecek;
metinler okunacak.

بود آجا معك قیلمی اشارت ترمین

انك معار الطانی اولی وقت مبروده

امیهتی سینم مشکور شکرانه افندیك

خلوص ایله اولما خدمت ایتمدی جدی خنده

گوروب تحسین ایوب عارف دیرم تاریخ ترمین

جمله ایله ییل اولدی بو جامع بیت مسموره

تتمه عثمان الادی خادمه ترمین

جناب حضرت سلطان عادل مصطفیٰ خاتمی

جہانی شہزادہ امجدی اعظم بی بی بانو سعیدہ

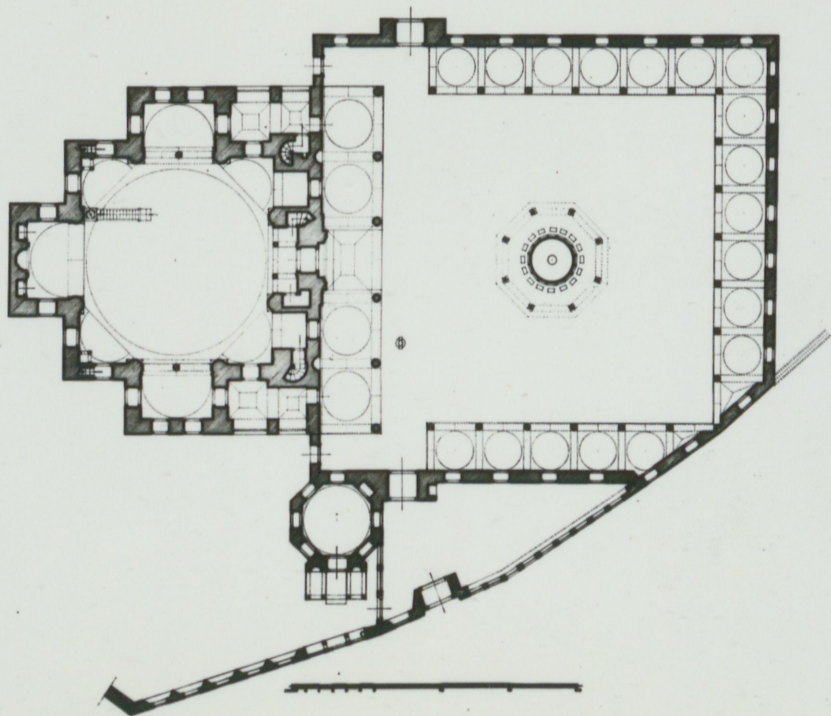
سعیدہ اولاد سے باہر حیدرآہل انانہ

خدیجہ جامعہ سلمہ علیہ السلام

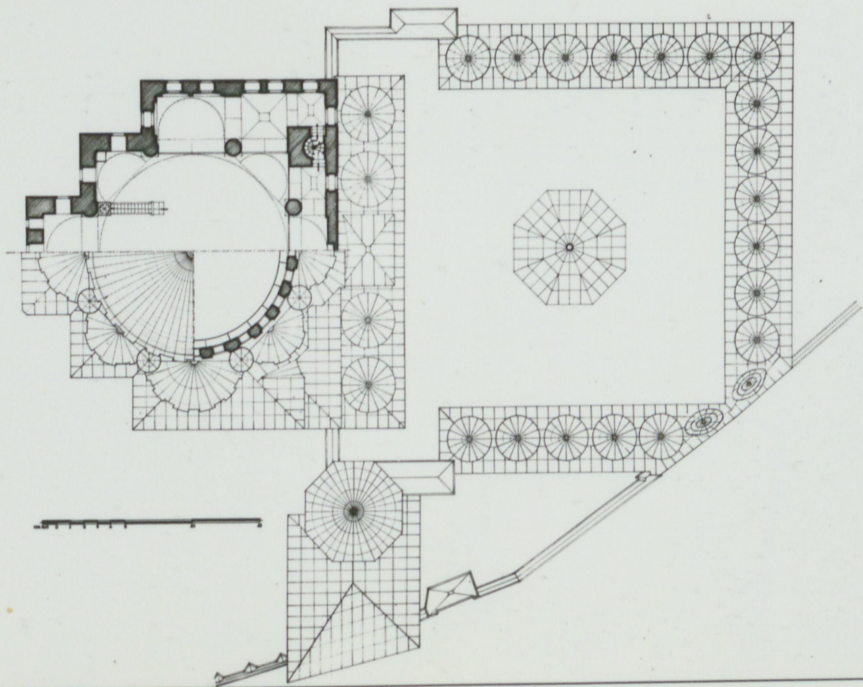
سیدہ خان اولاد سے لکھنؤ عرفان و شکر

دارالافتاء لکھنؤ سے لکھنؤ

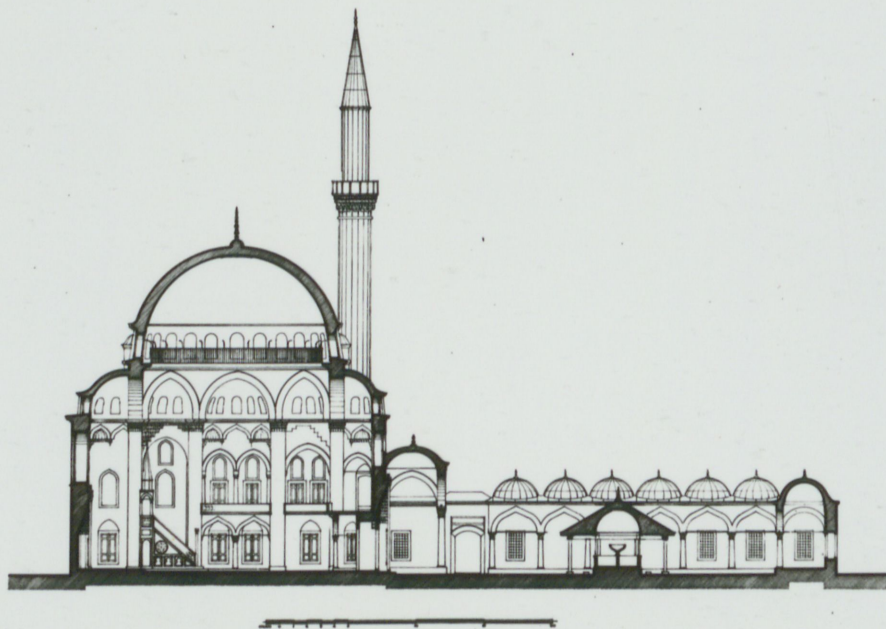
ISTANBUL NIŞANCI MEHMET P. CAMİİ.

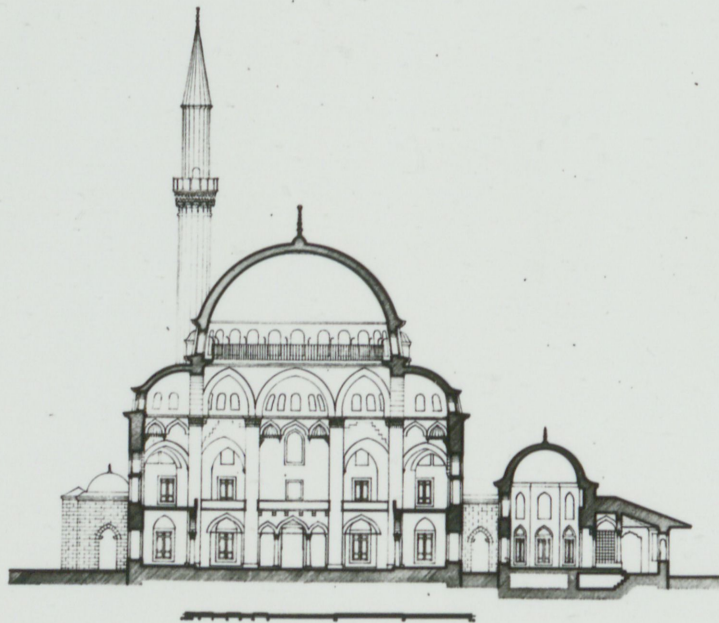
ISTANBUL NIŞANCI MEHMET PŞ CAMII

ISTANBUL NIŞANCI MEHMET PŞ. CAMII

ISTANBUL NIŞANCI MEHMET P. CAMII

NİSANCİ MEHMED PAŞA CAMİ'İ, İSTANBUL

DAVUD AĞA 1992-96 (1584-88)

TM (41) " Camii şerifi Vesîr Nisancı Mehmed Paşa -
Türbesi - " . Meriç , s. 26.

BOĞAZICI ÜNİVERSİTESİ

REKTÖRLÜK

BOYALI (KARA) MEHMED PAŞA, NİŞANCI (öl. 1595)

Çok esmer olduğu için "Kara" ve "Boyali" lakablarıyla anılır. Kanunî devri bilim adamlarından Halep kadisi Tosyalı Ahmed Çelebi'nin öğrencisidir. Divân kâatili oldu. Paşa vezirlerinin tezkereci kâatilerinde bulundu ve Reisül Küttaplığa kadar yükseldi. 1567'de nişancılığa görevi tayin edildi. Maraş beylerbeyi (1573), bir süre sonra da Halep beylerbeyliğine (1575) getirildi. 1577'de ikinci, 1588'de üçüncü defa nişancılığa getirildi. Bu iki nişancılık görevi arasında bir süre kubbe altında ikinci vezir olarak bulundu. İstanbul'da Paşa Camii'ni yaptırdı.

Maydon Larousse, C. 8., s. 546

Makam Carii katında kesme tuğla ile taşınan yapılmıştır. Carii üst kısmı kesme tuğla ile, kesme tuğla son kısmında kesme tuğla ile bitirilmiştir. Kesme tuğla ve çimento kullanılmıştır. Revak kolonları beyaz mermerdir, iç kolonlar ise keremize yapılmıştır. Zeminin altında su tahli sistemi kâhki kemerler mütenasib keremize ve beyaz mermerden yapılmıştır. Galeri boşlukları aynı beyaz mermer levhadır. Kibbe duvarının köşelerine konulmuş (keremize ve beyaz mermerden) küçük kolonlar da turuncu renkli porfit den yapılmıştır.

Mihrab beyaz mermerden, beyaz köşeli nişi stüko ile ve köşedeki süzmeceyi porfit den dir.

Minber aynı beyaz mermerden dir.

Sistem Kibbe ile yan duvarın içi kâhki işlemlerle kaplanmıştır. Kâhki renkli marmer ve keremize de. Galerinin altında ise yan duvarın tavandan da ise kâhki işlemler de kâhki renkli keremize ve çidir. Carii Revak kubbe ve duvarlarında kâhki işlemler vardır. Revakın bahçe cephe pencerelerini kemerli ve yazı görülmüştür. Aynı şekilde iç mihrabında da alt pencereleri kemerli ve yazı levhaları şeklinde dir.

Onarımlar: İki onarım kitabesine göre birinci onarım II. Mustafa devrinde Mehmed Paşanın torunu Süleyman Efendi tarafından yapılmıştır (1766). İkinci onarım, II. Mahmud devrinde Cihannümet devrinde 1961 de sadıkan, cephedeki

Nispeti Mehmed Paşa Camii

Kuvvet mer. kolon. stal. Kubbebeşik kalenin içi, 2 meşelikli kemer.

Sırtıca. kol. mer. ballara, haruz 14 kemer. dihinli selişgen kubbe, ahşap

avlu navahi. kol. mer. ballara. Kemerler kullul siri kemer. kumun kullidi.

kaf. bey. mermer, stal, niç. kitâde. postal yandırmada. tavis kiti belasi. apha pen, kama tairide yazı. x
1130 H.

Mihrib: kap kive, geniş. bey mermer, sütnice somaki. stal.

mihrib niçi yar, kubbe köp. dihinli tromp. diğer yarı kubbebeşik de.

tepe pen. kem. içinde yazı. kolonlar kemmy, somaki.

minber. ajuvki mermer. / selişgen ayak, yeraslah.

alt kemerler kullul uchi siri. kemmy - bey mermer. kor kullidat ajuvki mermer.

kubbe, yarı kubbebeşik kalenin içleri. marı, kemmy.

altta yan fandanlar kemmy, - gri kalenin içleri.

diagonal yar. kubbe altları da stal, konsol. 19 kemerler 2. meşelikli.

pen. kan. geom. der. ahşap.

kiç. kürsü. kem. kullul siri. kol. bal. kem. somaki

yar. kubbebeşik 5 pencere, diagonal. 3 pencere, kubbe kamağı 24 pencere, altı kubbebeşik 0

ayak üstü payanda kullideli.

Cenab-ı hazret-i sultan-ı adil Mustafa Han kim
Bihani meşhar etti lutf-i bi-pâyân u mefura
Muvaffak oldu bâ am-ı hüda ehl-i emânata
Hususâ camî-i ilm u amel müftî-i pür-nûra
Sabak-hân olarlardı mekteb-i irfan u fazlunda
Medar-ı fahr olurdu fahr u Sa'eddin-i meşhura

Bu a'la camîi kıldı isaret emr-i ta'miriin
Omur mimar-ı eltafe veloyy-i vakf-ı mebrura

~~İhtak~~ sa'yini meşkur Şukrullah Eferdimin
Edecek
Hulus ile ne a'la hizmet etti cedd-i mağfure

Gönp tahsin edip Arif dedim tarih-i ta'miriin
Bihamedilleh adil oldu bu camî beyt-i ma'mure

Ketebehu Osman el Üveysi

hâdim-i husrevi

Nisancı Camii.

Dâvûd Ağa inşa eylediği bu ilk önemli eseri ile ma'bed içi boşluğunu yan duvarlara koyduğu gizli dayanaklarla doldurmaktan kaçınmıştır. Duvarları kaplamalı olan dış yüzleri dört sıra yassı tuğla ile hatıllıdır. Tek şerefeli olan minâresi istelâktitlidir. Son cemaat mahallinde iki küçük mihrab göze çarpar. İçerisinde görülen çini panolar, Topkapı dışarısındaki Takyeci İbrahim Efendi câmi'indekiler derecesinde nefis- tir. Üç kapılı bir avlu mezkûr câmi'i kuşatmaktadır. Bunlardan birisi- nin üzerinde ma'bedin 1585 (h. 993) tarihinde inşa edildiğini gösteren Âsârî mahlâslı şâirin onaltı mısra'dan ibaret kitâbesi görülür. Davud Ağa'nın adı bu kitâbede kaydedilmiştir. Aslen habeshî olan Mehmed Ağa mezkûr câmi'in avlusunda kâin türbesinde medfundur²³.

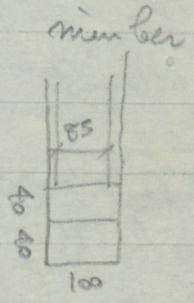
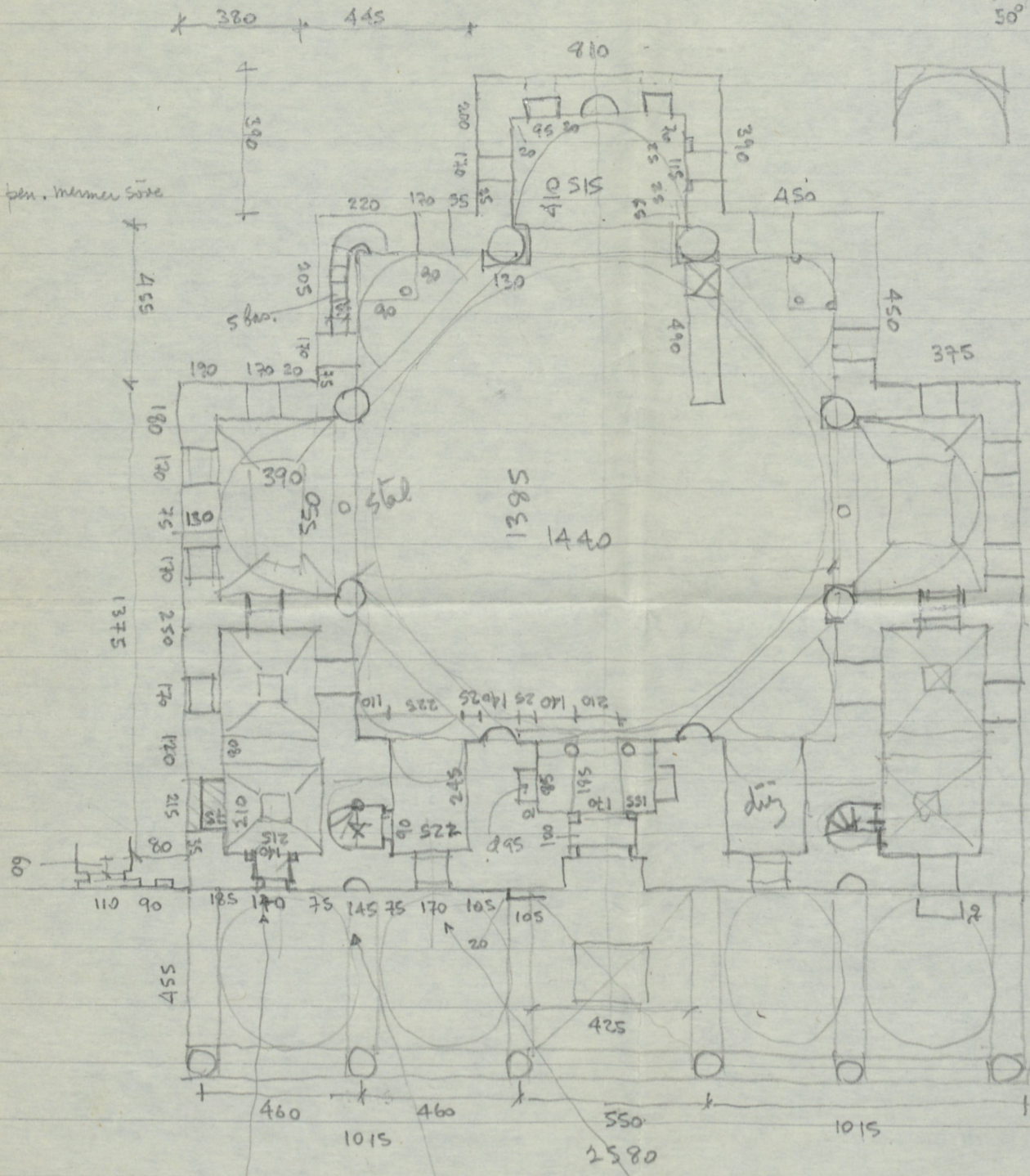
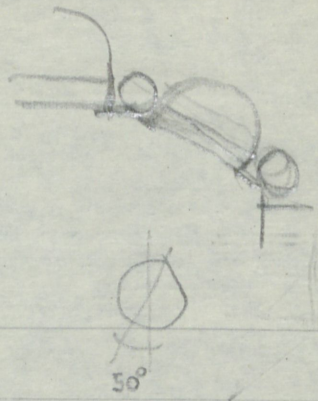
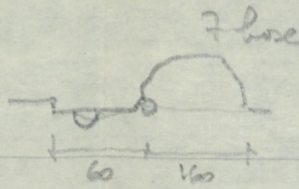
Cedid Nişancı Mehmed Paşa câmi'i: Karagümrük ortaokulunun karşısında bulunan bu câmi'i, Üçüncü Sultan Murad devri kubbe vezir- lerinden Cedid ve Boyalı lâkablariyle maruf Nişancı Mehmed Paşa yaptırmıştır. Bu zat Haleb kadısı iken ölen Pir Ahmed Efendi'nin oğlu idi. Hafif istelâktitli kapısı üstündeki arabca kitâbesine göre inşasına Koca Sinan'ın mîmarbaşlığı zamanında yâni 1584 (h. 992)'te başlanılmış ve takriben dört sene sonra tamamlanmıştır. *Tezkiretü'l-bünyan*'da adı- na rastlanılmaması dolayısıyla bunun Koca Sinan'ın eseri olarak ka- bül edilemeyeceğini söyleyebiliriz. Bu itibarla kat'i olmamak şartıyla Dâvûd Ağa tarafından meydana getirildiğini ifade edebiliriz. Mehmed Ağa câmi'i ile plân itibariyle bâzı benzerlikler gösteren bu câmi'in tek şerefeli ve istelâktitli bir minâresi, beş revak kubbeli bir son cemaat mahalli, hafif istelâktitli bir takkapısı, sekiz kalın ayağa dayanan bü- yük ve sekiz adet yarım kubbesi, mermerden mamûl zarif minberi, şebeke korkuluklu mahfilleri, renkli camları havi alçı pencereleri ve dışarıya çıkık mihrabı mevcuttur.

Mesih Mehmed Paşa câmi'i: İstanbul'da Karagümrük'te Hırka-i şerif civarındaki bu câmi'i, Üçüncü Sultan Murad zamanında bir müd- det sadrazamlıkta bulunan Hadım Mesih Mehmed Paşa yaptırmıştır. Ma'bedin kible kapısının iki yanındaki küçük iki mihrab üzerinde se- kiz mısra'lık kitâbesinden 1586 (h. 984) tarihinde inşa edildiği anlaşı- ır. Bu tarih Koca Sinan'ın mîmarbaşlığı zamanına tekabül eder. Fakat *Tezkiretü'l-bünyan*'da mezkûr câmi'in adına rastlanılmamaktadır. Bu itibarla şimdilik bunun bir ihtimâl dahilinde olmak üzere Mîmar Da- vud Ağa tarafından meydana getirildiğini söyleyebiliriz. İstelâktitli bir şerefeyi havi tek minâresi, beş yarım kubbenin askılık ettiği tek kub-

²³ *Hayrullah Efendi Tarihi*, c. XIII, s. 45-55.

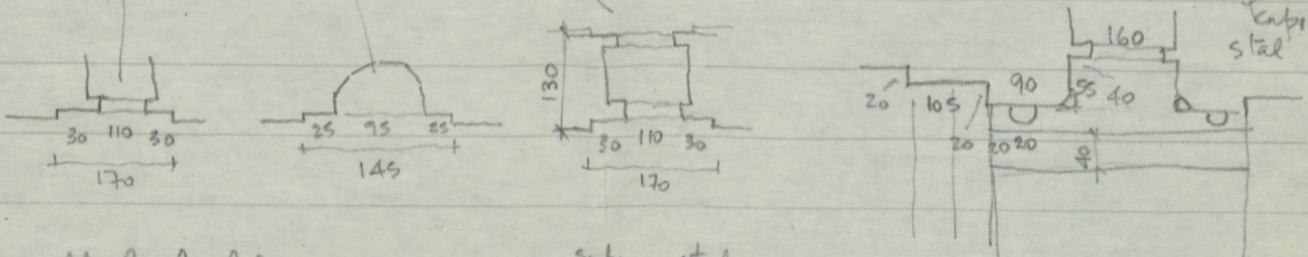
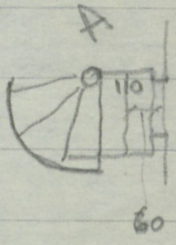
"Mimar Davud Ağa'nın Hayatı ve Eserleri", TÜRKİYAT
MECMUA, C. XII, (1955)

26. 10. 77
 NISANCI MEHMET PASA

pen.

hem malfel
 hem minare

nihaub yaldyle basile
 memner, member memner sebeheli
 iq sitular vigne gurugu, stal. heruler vigne/ bezaz.

sistem stal.

